

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön.
Előfizetés ár:
Negyedévre 2 korona 30 fillér. Félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca, Pollák-ház,
hová a kéziratok címezendők.

Hirdetéseket és nyílt-téri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerint számít fel.

Statutum-revizio.

II.

A reviziómunkájának 3 ik délutánján jutott el a bizottság a tisztviselők fizetés-megállapításának fogas kérdéséhez. Kétségtelen, hogy az adminisztrációnak a statutum-módosítással tervezett javítása és egyöntetűbbé tétele mellett ez képezi egyik sarkkövét a revizióknak, mert az is, hogy a képviselőtestület végre belemegy-e a tervezet részletes tárgyalásába, — lényegesen függ attól, vajjon sikerül-e ezt a kényes kérdést közmegegyezésre megoldani?

A bizottsági tagok egy része erősen hangsúlyozta, hogy a fizetésjavításba a képviselőtestület jó lélekkel csak úgy mehet bele és más javaslatot előterjeszteni hiába való is volna, — ha ez az árvtári tartalékalap felhasználásával és már a statutumban is kifejezetten úgy lesz beiktatva, hogy abból nemcsak új teher soha nem háramlik az adófizető polgárokra, sőt a többléle állás törlesztésével elért megtakarítás összegét sem emészti fel teljesen a fizetésjavítás. Ez a megtakarítás tehát megosztatnék a városi pénztár és a tisztviselők javára.

Ennek a nézetnek adtak kifejezést a bizottságban: Cicatricis Lajos dr., Kátai Pál János, Fekete Demeter, Varga Béni, Rúzs Molnár Ferenc és Bánfalvi Lajos, míg a másik részen azt hangsúlyozták, hogy — ha a tisztviselők fizetésjavítása az eredeti tervezet szerint vitetnék is keresztül úgy, ahogy az első módosításban történt — az esetben is fődözi annak költségét a törült állások megtakarítása és az árvtári tartalékalap kamata nemcsak, hanem még megtakarítás is marad tent a közpénztár javára.

A számvetések, miket ennek bizonyítására a bizottság plenumában tettek, nem vezettek a kívánt eredményre, — mert ahányan számoltak, annyi különböző eredményt értek el.

Cicatricis Lajos dr. végre határozott formát adott javaslatának. Indítványozta, hogy a megszüntetett állások felszabaduló javadalmi összegéből 2000 frt, továbbá az árvtári tartalékalap átlagban 6000 frtot tevő kamatai, összesen tehát 8000 frt képezze azt az összeget, amennyivel a tisztviselők fizetését javítsák, úgy azonban, hogy az árvtári tartalékalap kamata, mint pótvadalom elkülönítésé a törzsfizetéstől.

Csakhogy ennek a szabályrendeletbe iktatása módját volt éppen néhez eltalálni s másfelől meg még mindig küzdött ez indítvánnyal az ellenkező nézet, mely szerint a tisztviselők javadalma — a megtakarítások elérésével — is meghagyható abban az emelésben, mely az eredeti módosítási munkában jut kifejezésre.

Végre — miután aznap megállapodás létrejött már remélni sem lehetett, — a tisztviselők fizetésjavítása kérdésében egy 5 tagú szűkebb bizottságot küldtek ki azzal az útasítással, hogy az a következő délutáni tanácskozás elé számszerű adatokban terjessze be tervezetét.

A negyedik nap délutánján aztán úgy ezt, valamint a hátralévő részleteket letárgyalta a reviziós bizottság a szabályrendeletből.

A tanácskozás a fizetésrendezés kérdésében kettős irányból indult ki. Az egyik irányt, melynek számfeljtése oda ment ki, hogy az eredetileg tervezett fizetésemelések, a város újabb megterhelése nélkül, az elért megtakarítások és az árvtári tartalékalap kamatának keretében meghagyják, képviselte az előző napon kiküldött szűkebb körű bizottság; a másik irány részéről, mely 2000 frt megtakarítás és az árvtári tartalékalap kamatai keretében kívánta a tisztviselők fizetékérdését rendezni, Bánfalvi Lajos terjesztette elő teljesen kidolgozott és minden részletkérdésre kiterjesztendő javaslatát.

A két javaslat közt, az összeg tekintetében ott volt az eltérés, hogy a szűkebb bizottságé a megtakarítás számításába vette a most betöltetlen levő alkapitányi és II. állatorvosi állások javadalmát is mint megtakarításokat, míg a másik javaslat szerint ezek figyelembe nem jöhetnek, miután nem mutatkoznak megtakarításként az okon, merthogy ezekre ma sincs fedezet a költségvetésben.

Beható eszmecsere tárgyát képezte ez a két javaslat s végül elvben egyhangúlag elfogadta a bizottság Bánfalvi indítványát, aki erre részleteiben is előterjesztette a fizetésrendezésre kidolgozott tervezetét, mely a törült tisztviselői, segédszemélyzeti és rendőri állásokkal felszabaduló 7000 frton fölüli megtakarításból csak 2000 frtot enged felhasználni a tisztviselők törzsfizetésének javítására, míg 5000 néhány száz frt a közpénztár, tehát — az adófizető polgárság javára esik. A törzsfizetésnek állandó kiegészítését pedig képezi, pótvad-

alom címén, az árvtári tartalékalap 6000 frtos átlagú kamata.

E tervezet szerint az egyes tisztviselők fizetését is megállapította a bizottság — a pótvadalom betudásával — úgy, hogy az eredetileg tervezett fizetésjavítás végösszegén 1900 frttal alul marad az új beosztás.

Hogy pedig az árvtári tartalékalap kamatainak természetére és céljára nézve minden kétség kizárassék és a tisztviselők igénye — minden balmagyarázat kizárásával megállapíttassék, — ugyancsak Bánfalvi szövegezésében a szabályrendeletbe új ponttal alul marad az új beosztás rendelkezéssel:

„A tisztviselők, segéd és kezelő személyzet fizetésének rendezésénél első sorban is megállapíttatik az, hogy az árvtári tartalékalap kamatai, mindaddig, míg azokat a Nagyméltóságú m. kir. Belügyminisztérium e célra átengedi, az árvtágyeket ellátó tisztviselő személyzet fizetésére fordítatnak; míg az ugyanezen tisztviselők részére ezen szabályrendeletben megszabott törzsfizetések összege ebben az esetben, valamint azon esetben is, ha az árvtágy államosításával úgy az árvtári tartalékalap és annak kamata, valamint az árvtágyeket ellátó tisztviselők is a városi háztartás kötelékéből elvonatának, — a tisztviselők, segéd és kezelő személyzet pótvadalmára fognak, az itt következő táblázat szerint felhasználtatni.”

Ez a rendelkezés biztosítja az adófizető közönséget a tisztviselők esetleg olyan követelődése ellen, hogy részükre, a szabályrendeletben megszabott törzsjavadalomon kívül a pótvadalmat is megadja az esetre is, ha ez a közpénztár terhére esnék, másrészt a tisztviselőket is megnyugtatta a részben, hogy javadalmuk és pótvadalmuk minden eshetőség ellen biztosítva van, annak élvezetében őket a jövőre senki nem háboríthatja.

Ezt a legfontosabb kérdést így szerencsésen és egyhangú akarattal megoldva, a reviziós bizottság egy szűkebb bizottságra bízta, a fizetéseknek az adott kertben való beosztásáról a számfeljtést megcsinálni, melynek eredményét ma fogják letárgyalni és ezzel áttértek a kiküldetési vagy magánmunkálatok díjai megállapításának kérdéséhez.

Itt először is határozatba ment, hogy a mérnök által magánmunkálatok után felszámítható és közgyűléseleg már megállapított díjakat télenként kell a szabályrendeletbe be-

venni, továbbá, hogy a birtoknyilvántartó csakis értékbizonyítványok és a földadó alapján adott adóbizonyítványok után számíthat fel a felekkel szemben 1 korona és birtokivmáso-atokért ivenként 2 korona díjat.

A kiküldetések alkalmakor úgy a tisztviselők, mint a képviselők, segéd- és kezelő-személyzet és szolgák, rendőrök részéről felszámítható napi és élelmezési díjakat az egész vonalon lényegesen lejjebb szállította a revizió úgy, hogy azok a most megállapított összegükben azonosak a vármegyei szabályrendeletben megállapított hasonló tételekkel.

Kívette a revizió az ily díjfelszámítások közül az építési engedélyek alkalmakor az eljáró közegek részére a magánfelek által fizetendő díjak megállapítását azért, mert ezek nem ide, hanem az építési szabályrendeletbe tartoznak, amely szintén revizióra szorult.

Végül a tisztviselői nyugdíjintézményre vonatkozó elvi rendelkezését az eredeti tervezetnek hagyta meg a revizió azzal a megszorítással, hogy abból a közönségre soha semmi teher ne hárulhasson.

Közigazgatási bizottság. Rövid, alig másfél órát igénybevevő ülése volt tegnap vármegyénk közg. bizottságának. V a n a y Andor dr. főispán elnöklése alatt, aki az ülés megnyitása után első sorban az ezen alkalommal először résztvevő W i n c h e l e r k. ügyész üdvözölte az összes tagok nevében, mint a bizottság új tagját, — aki e figyelmet megköszönve, magát a bizottság szíves jóindulatába ajánlotta.

Eután az alispáni előadományokra került sor, melyek közül érdekes a közoktatásiügyi miniszternek B a g h y Imréné egyházi megadóztatására vonatkozó legfelső fokú határozata, mely a nevezett főlebeszésének elutasításával jóváhagyja a közigazgatási bizottság azt a határozatát, hogy B a g h y n é köteles — bár nem itt lakos — a katolikus egyháznál adót fizetni.

Ugyancsak az alispán előterjesztésére elhatározta a bizottság, felterjesztéssel élni a belügyminiszterhez az iránt, hogy Horgoson, tekintettel a községi jegyző nagymérvű hivatalos elfoglaltságára és a község lakóinak számára — mint Csongrádon és Mindszenten is van, — egy önálló és 1400 korona tiszteletdíjjal javadalmazott állami anyakönyvvezetői állást szervezzen.

Néhány érdekes cselédügy elbírálása után, melyek mindegyikében a perelt cseléd-tartók terhére kellett határozatot hozni és miután egy szentesi portaeldarabolási ügyben is a közérdeknek megfelelően határozatok, — a bizottság a többi szakreferárára tért át, melyek közül a tanfelügyelő előterjesztése folytán, a F ü r j Pál kisteleki tanító fegyelmi ügyében megcsejtett vizsgálat ügyiratait az ügyésznek adták ki véleményadásra. F ü r j ugyanis megengedte magának azt a fényűzést, hogy tanító létre segédkezet nyújtott egy szerződéses vadházasság létrejöttére, sőt a szerződést is maga írta meg a vadházasságra lépett feleknek.

A pénzügyigazgatónak Szentest érdeklően két előterjesztése volt. Az egyikben Bugyi Antal főlebeszéséről volt szó, akit a pénzügyigazgatóság — h. adóügyi tanács-

nok korából 25 frt bírsággal terhelte meg. Ezt a bizottság, C i c a t r i c i s Lajos dr. és N o v á k József felszólalásai után 10 frtra mérsékelte.

A másik ügy szintén Bugyi Antal, mint h. adóügyi tanácsnokra és L a k o s Imre dr. polgármesterre vonatkozott, akik ellen — főlebeszések elutasításával, szintén azt indítványozta a pénzügyigazgató, hogy terhükre az akkor itt járt állami adóvégrehajtó 24 frt költsége megállapíttassék.

Ebben az ügyben aztán, C i c a t r i c i s Lajos dr. igen érdekes felszólalása és N o v á k József indítványa alapján döntött a bizottság.

Gyűlés vége fél 12 órakor.

Iskolák államosítása.

Híven a párhuzamos államosítás helyes elvéhez, a közoktatásiügyi miniszter az utóbbi években a nagy magyar Alföldön is szervezte az erre irányuló mozgalmat.

Az utóbbi három évben, 1897, 98 és 99-ben Csongrádmegyé minden számoitévő községének elemi népiskolái államosítottak, nem véve ki a geográfiai vármegye három nagy városát, Szegedet, Vásárhelyt és Szentest sem, melyek tanyai iskoláinak államosítása érdekében most történnek, előre láthatóan sikerre vezető lépések. Az államosítás pedig ezen két-három év alatt csaknem ideális állapotokat teremtett vármegyénkben a népoktatásügy terén.

A mérhetlen területű rónákon egymásután emelkednek a miniszteri épülettervek alapján készült iskolaépületek, melyeknek büszkén hirdeti célját az útas előtt e felírás: **M. k. i. r. a. l. l. a. m. i. s. k. o. l. a. e.** És amit első sorban kell vala említenünk, az összes állami népiskolákban tandíjmentes az oktatás, amely körülmény az alföldi nép bizalmát az állami intézmény iránt mindjárt kezdettől megszilárdította. Ugyancsak megváltották általánosságban az összes községek a 15 kros tanítói nyugdíj járulékokat, mely a jelzett alapra minden egyes tanulótló követeltetett eddig. Aki ismeri az ezen összegek beszédésével, elszámolásával járó nehézségeket és látta, hallotta a zúgóldást szegény, földhözragadt szülők részéről, kik közül némelyik 3—4 iskolás gyermek után is fizette évről-évre ezeket a járulékokat, mert ezek fizetése alól senki se volt felmentve, csak az tudja fel fogni az általánosan való megváltás horderejét. A miniszter megszabhatta ettől az adótló vármegyének községeinek népét. Ugy szintén levette a legtöbb község valláról az újonnan szervezendő tanítói állások után járó 12 frtos nyugdíjilletéket, az eddigi állások után járó ezen nyugdíjilletékfizetését pedig az illető községek önként elvállalták.

Belső berendezésüket, tanfelszerelésüket illetőleg a megyénkbeli állami iskolák szintén mintaszerűek. Mikor az iskolák és felszerelésük a közoktatásiügyi kormány tulajdonába mentek át, a közoktatásiügyi miniszter pazar bőkezűséggel látta el az egyetemi nyomdából taneszközökkel, modern felszereléssel; csak magában Csongrád városában a gyönyörű és praktikus Bernhardt-féle vas iskolai padok mintegy 7—8 ezer frtra kerültek. Minden tanterem teljesen el van látva tanszerekkel, a szegény tanulóknak nagy mennyiségű ingyen tankönyveket kapnak és így — midőn mindenütt megvolt minden szükséges kellék, megkezdődött az intenzív oktatás.

Külön ki kell emelnünk, hogy az állami iskolák mindegyike mellett gazdasági ismétőliskola áll fent. A községek vetélkedve ajánlották fel az erre szükséges földterületeket. Dorosmán és Csongrádon pedig önálló gazdasági iskolákat szervezett a miniszter, melynek az Alföld kiválóan földműveléssel foglalkozó népre hogy milyen áldásos hatása lesz, ezt már a közel jövőben észlelhetjük.

A tanerők száma az állami iskolák szervezésével mindjárt megszorodott, sőt itt-ott megkészszerződött. Sándorfalván azelőtt volt négy tanító, most van nyolcz, Szegváron, Dorosmán 2 év alatt 8 új tanítói állást szer-

veztek. Horgoson, Kisteleken mindjárt az első kinevezéseknél 3—4 tanerő szaporulat volt, míg Csongrád 33 tanítójaival az ország egyik legelső és legnagyobb állami iskolájává fejlődött.

A bizalmat egyébiránt a községek már előlegezték, nemes és példászerű áldozatkész-séggel jöttek a miniszter segélyére, a népoktatás nagyméretű fundamentumainak a lekötésénél. Az államosítási szerződésben Dorosma az összes iskolai épületeket, felszereléseket és mellékhelyiségeket átadja a közoktatásiügyi kormánynak; ezeken kívül 137 katasztrális hold földet örök tulajdonjoggal a gazdasági iskola céljaira; fizet továbbá az állampénztárba 6150 frt évi járulékot és a jövőben építendő bármennyi számú állami iskolának ingyen telket adományoz és ezeket fel is építi.

Csongrád nagyszabású, palotaszzerű emeletes, 20 tantermes iskoláját, összes tanyai iskolaépületeit és 20 hold I. osztályú szántóföldet adományozott az állami iskola céljaira, évi járulékként adójának 10 százalékát fizeti, ami 5—6000 frtot tesz ki, az ovoda költségeihez külön 1000 frt évi összeggel jár; ezenkívül úgy most mint a jövőben, az összes iskolaépítéseket, felszereléseket saját költségén csinóli, az összes tantermek fűtését, tisztogatását is elvállalta.

Kistelek szerződésileg kötelezte magát, hogy úgy a bel-, mint a külterületen saját költségén építi és szereli fel jövőben az összes iskolákat s ezenkívül mostani összes iskolái atengedése mellett, évi 2500 frt hozzájárulást fizet az állampénztárba.

Szegvár átadta összes iskolai pénzalapítványait, körülbelül 3—4000 frtot. E mellett 2200 frt évi járulékt fizetését ajánlotta fel.

Horgos 2000 frt évi járulékt fizetése mellett ingyen telket ad a jövőben az állami iskolák céljaira, földeket a gazdasági ismétőliskolák használatára.

Mindszent az összes iskolai épületek és felszerelések atengedésén fölül, évi 3150 frtot fizet az állampénztárba és az iskolák elhelyezéséről, fűtéséről, tisztogatásáról úgy most, mint a jövőben állandóan szabályszerűen gondoskodik.

Hasonló nagyarányú áldozatkészséget tanúsítottak a többi, itt nem említett községek is.

Szeged 42 külterületi iskolájának államosítása épp most van folyamatban és a város olyan áldozatkész-séggel támogatja a közoktatásiügyi miniszter törekvéseit, mely méltó az Alföld e nagy metropolisához.

Folyamatban van ezenkívül a községi népiskolák államosítása Vásárhelyen és nálunk Szentesen is, hol eddigelé szintén abnormalis viszonyok uralkodtak az elemi iskoláztatás terén, melyekre az államosítás valószínű isten áldása lesz.

Önálló igazgatói állások szerveztetnek e tanyai iskolához, és az igazgatóknak gondja és kötelessége az alföldi specialis viszonyok miatt az iskolák folytonos látogatása, állandó éber figyelemmel kísérése, mely részben megvalósítását képezi a tanítószög által régen óhajtott járási szakfelügyelet kérdésének.

Hogy pedig népoktatásügyében Csongrád vármegye és benne városunk is erre a magas színvonalra emelkedik fel — ezt nem pusztán a közoktatásiügyi kormány céltudatos hazafiságának, nem pusztán községeink és Szentes áldozatkész-ségének kell betudnunk, hanem az érdem oroszlánrésze Tergina Gyula dr. nemes ügybuzgóságát illeti meg, aki faradhatatlanul dolgozik a maga elé tűzött feladat: az általános államosítás keresztültelén, maradandó, örök emléket biztosítva ezzel nevének e vármegyében.

Ujdonságok

Szentes, 1900. március 1.

— Dorosma tisztújítása a közg. bíróságnál. Dorosmán a múlt évben volt általános községi tisztújítás és megtörtént a tisztújítás után, hogy egyes községi képviselők csaknem valamennyi tisztviselő megválasztása ellen főlebeszt adtak be. A vármegyei törvény-

hatóság közgyűlése a főbbezések közül csak is a közgyám megválasztása ellen irányulónak adott helyet, vagyis, csak ezt a választást semmibe nem sietette meg, a többi ellenben jóváhagyta. A főbbezések nem nyugodtak meg ebben a megyegyűlési határozatban és az ügyet főbbé vitték a közigazgatási bírósághoz, mely is most — a főbbezések elutasításával, szintén a megyegyűlés határozatát hagyta jóvá.

— **Közpénztári forgalom.** A városi közpénztár 1899. évi forgalma, a pénztári tisztség által készített főkimutatás szerint, a következő volt: Közpénztári áthozatal 1898-ról, készpénzben 401 frt 13 kr., értékben 450.485 frt 80 kr.; bevétel készpénzben 279.668 frt 93 kr., értékben 3213 frt 09 kr.; kiadás készpénzben 279.537 frt 64 1/2 kr., értékben 896 frt 62 kr.; maradvány az év végén készpénzben 532 fr. 41 1/2 kr., értékben 452.802 frt 17 kr. — A letéti pénztárnál maradvány 1898-ról készpénzben 3.533 frt 62 kr., értékben 71.714 frt 23 kr.; bevétel készpénzben 48.490 frt 87 kr., értékben 47.743 frt 38 kr.; kiadás készpénzben 48.541 frt 89 kr., értékben 58.788 frt 92 kr., maradvány az év végével készpénzben 3.482 frt 60 kr., értékben 60.668 frt 69 kr. — Alapok pénztárnál. Áthozat az előző évről készpénzben 293 frt, értékben 32.563 frt 77 kr.; bevétel készpénzben 6263 frt 01 kr., értékben 6487 frt 98 kr.; kiadás készpénzben 6357 frt 22 kr., értékben 322 frt 51 kr.; maradvány év végével készpénzben 193 frt 79 kr., értékben 38.729 frt 24 kr. — Dósaai alap-pénztár áthozata készpénzben 18 frt 56 kr., értékben 5.579 frt 60 kr.; bevétel készpénzben 98 frt 50, értékben 384 frt 88 kr.; kiadás készpénzben 117 frt 06 kr., értékben 80 frt 35 kr. maradvány értékben 5.984 frt 13 kr. — Szegénypénztárnál áthozat készpénzben 79 frt 99 kr. értékben 185 frt 22 kr.; bevétel készpénzben 6151 frt 09 kr.; — kiadás készpénzben 6108 frt 79 kr.; maradvány készpénzben 122 frt 29 kr. értékben 185 frt 22 kr. — Községi közmunkaalapú pénztárnál áthozat készpénzben 1128 frt 46 kr., értékben 1327 frt 46 kr.; bevétel készpénzben 6465 frt 64 kr., értékben 4682 frt 36 kr.; 1700 frt; maradvány készpénzben 608 frt 56 kr., értékben 4200 frt. — Megyeközmunka hátraléki kiadvásokból bevétel 26 frt 70 kr. kiadás ugyanannyi. — Főgimnáziumi Bartha-alapítvány áthozat értékben 1000 frt, bevétel készpénzben 50 frt 2 kr. értékben 50 frt 2 kr.; kiadás ugyanannyi; maradvány értékben 1000 frt. — Bartháné alapítvány polg. leányiskolánál áthozat értékben 500 frt; bevétel értékben 22 frt 74 kr.; áthozat értékben 522 frt 74 kr. — Ebadókirovásokból bevétel és kiadás 224 frt. — Összforgalom készpénzben 352.788 frt 52 kr. értékben 625.930 frt 71 kr.

— **Tápé öröme.** A kis gyékényes Tápé faluban nagy az öröm, hogy végre dülöre jutott a községi jegyző csaknem két év óta húzódo fejelemly ügye odáig, hogy a vármegyei fegyelmi választmány jóváhagyta az I. fokú hatóság azt az ítéletét, mely a volt jegyzőt hivatalvesztéssel sújtja, — ezek szerint — főbbezések esetén — most már csak a belügyminiszteri döntés van hátra. A község már érzi, hogy felszabadul a volt jegyző nyúgja alá és egyesek már az új jegyzőválasztás kérdését is hánytorgatják. Csak aztán körültekintőbbek legyenek a jó tápéiak, ha a jegyzői állás betöltésére kerül sor, — mert bizony sokat okulhatnak az előző választás példáján.

— **Sima Ferenc bűnügyei.** Szentes város szeretve tisztelt (?) volt képviselője, Sima Ferenc ez idő szerint a szolnoki

törvényszéki fogház lakója, hol 21 napot kell vezetkenie ocsmány rágalmazásért és ahonnan mult vasarnapra kuldte el egyik epekiömlését a »Csongrád megyei Ellenzékek« című saját külön személtérakodó helyére. Szolnokról március 12-én szabadulna ki Sima Ferenc, ekkor telik le a reá kirótt 21 napi fogházbüntetés. Ugy olvassuk azonban a fővárosi lapokban, hogy aligha egyenesen Szentesre vezérlí haza — kiszabadulásakor — a jelles férfit lépteit a földi gondviselés, mert március 13-án meg végtárgyalás van ellene kítűzve a budapesti törvényszéknél, holmi kaució sikkasztás miatt. És minthogy a törvényszékek már ismerik e derék ember azt a dicső szokását, hogy alkalmi betegség ekkor szédelgi ki magát az ilyen tárgyalásokon való megjelenés alól, — értesülünk szerint olyan intézkedések történtek ellene, hogy a szolnoki fogházból egyenesen a budapesti törvényszék elé kísérik, — ahol ezek szerint ügyében ítékezni fognak.

— **Diákhangverseny.** Arról, hogy a főgimnáziumi ifjúság mult szombati mulatsága, melyet a színházteremben rendeztek, — ha anyagiakban nem is, de egyébként kitűnően sikerült, mert hogy minden ízében kedélyes, derűs hangulatú volt, — már megemlékeztünk s ha most visszatérünk rá, csupán azért tesszük, hogy a mulatság megelőzőt hangversenyt is méltassuk, melynek gondoson összeválogatott műsora rendezőség finomul-tabb ízlésére vall. A műsornak különösen szememzám nyerték meg a közönség tetszését, mert hisz mindjárt az ifjúsági zenekar által nagy precizitással, harmonikusn előadott bordal után zajos tappsal jutalmazta a szereplő ifjakat, kik hogy anyai gondtal tanulták be ezt a zeneművet, főleg mesterük: Derszi Kovács Ferenc tanár érdem. Sok és megérdemelt tapsot arattak: Reisz István VII. oszt. tanuló a műkedvelő zenész tudásán fölül virtuozitással előadott, tisztán csengő hegedűjátékával, Gherbócs Zoltán ügyes zongorakísérettel, Herke Ferenc és Kádár Sándor VIII. oszt. tanulók pedig gyönyörű fuvolázással. De a többi szereplő ifjú is azt bizonyította, hogy az önképzésben komoly törekvés vezet és a közönség elismeréssel is adozott mindnek a nyújtott élvezetért, ha mindjárt egyiket-másikat elfogta is egy kis lánpalaz. Így méltó elismerésben részesült Kleins Samu humoreszjék, valamint Kádár Sándor és Felscher Béla komoly és vig szavata. A hangverseny szép befejezést nyert a »Petőfi a Hortobágyon« című melódramá előadásával, melynek egy szavatali mint zenekíséreti része avatott kezekben volt, melyek e mű szépségeit teljesen érvényre emelték.

— **Csongrád választó cenzusa.** Csongrád község központi választmánya, az országgyűlési képviselőválasztásra való jogosultság földadó minimumát 42 korona 8 fillérben állapította meg, amibe több ottani lakos nem volt képes megnyugodni, kik aztán főbbezések útján a kúria döntése alá vitték ügyüket. A kir. kúria tényleg meg is változtatta most a csongrádi központi választmány határozatát és a csongrádi választói cenzust leszállította 29 korona 60 fillérre. A várm. központi választmány ily földadó minimum megállapítása ellen csak Szegvárról adtak be főbbezést.

— **Március 15.** Szentes város hazafias közönsége, mint már pár év óta, ez évben is nemzeti ünnepként, készült megünnepelni március 15-öt, az 1848-ki dicső szabadságharc évforduló napját. Hogy az ünneplés város-szerre egyetemleges legyen, erre nézve tekintélyes polgárok részéről hangzott fel az óhajlás, miért is Lakos Imre dr. polgármester az ünneplés mékintjének és módjának megállapítása végett, ma délelőtt 11 órára értekezletet hívott össze hivatalos helyiségébe.

— **A szentes-vásárhelyi út kiépítése.** A Szentes és Vásárhely közt futó törvényhatósági út Szentesből kiágazó szakaszának műültá kiépítését már a tavasz nyiltával megkezdik. Ebből a szentesi átkelési szakasszal eddig két kilométer épült már ki, most folytatni fognák az útépitést, a dercegyházi útelágazásig. Egyelőre tehát 7 kilométer hosszúságban épül ki tovább ez a vármegyei műült és a munkát már a jövő hét folyamán megkezdik. Az út folytatlagos része köalapos kavicsból épül ki, úgy, mint a szentesaradi műült. Az építést, az államépítészeti hivatal részéről Weisz Zsigmond kir. mérnök vezeti.

— **Népies gazdasági előadás.** A kis-kun dorosmai gazdasági kör f. hó 25-én d. u. 4. órákor tartotta meg ez évi hatodik népies előadását. Ezúttal Fülöp József, a csongrád-megyei kir. tanfelügyelőséghez berendelt állami tanító tartott fölolvastást a »Munkásiskolák«-ról. Az igen szép és tanulságos fölolvastásában sok igaz érvel támogatás, hangsúlyozta, magyarázta, hogy a mezőgazdasági szakoktatás céljából a gazdasági iskolák között a munkás, illetve a kertgazdasági iskolák azok, amelyek a legnagyobb számban levő kisgazdák érdekeit leginkább szolgálják. Azért a nép érdekében mivel ilyen iskola csak 4 van az országban — ezek lennének fölállítandók, illetve szaporítandók, még pedig kapcsolatban az állami faiskolákkal. Ily munkás-iskolák fölállítását leginkább az Alföldön tartana célszerűnek és óhajtandónak, mert épen az Alföld szenved e tekintetben hiányt. A 17 állami faiskola közül az Alföldnek csak egy jutott, a többi felvidéken van. Pedig az alföld igényel annyi faiskolát, mint a felvidék. A munkás iskolákat fölibe helyezi a földműves iskoláknak. Addig is, míg ily iskola létesítettnek, javasolja a nemes gyümölcsfák ingyenes kiosztását, csak míg kisbirtokosaink maguk képesek lesznek azokat előállítani. Végül ismerteti a svédországi parasztagyűlést és hatását. A hallgatóság a felolvasót lelkesen megéjlenzte.

— **Mulatózó legények.** A szegedi törvényszék előtt egy csomó csongrádi legény találkozott, akik a mult év tavaszán nagy zavarodást csináltak az egyik csongrádi ivóban. Két tábora volt akkor a csongrádi legényeknek, a felvégiek és az alvégiek álltak szemben egymással, elkecseregett, örökös harcban. Kiték mult el nap, hogy kisebb nagyobb összefutásra ne került volna köztük a dolog. Amikor pedig így szembe kerültek egymással, akkor a találkozás nyomán rendszerint vér fakadt, mert a virtusban egyik párt sem hagyta felülkerülni a másikat. Így történt ez a mult év tavaszán is, amikor néhány felvégi legény összeverődött és elmentek mulatni a Bacsa Sándorné körmejéjébe. Hamarosan hangos lett tőlük a csárda, mert bor volt bőven és a legények itak rogyásig. Ennek a nagy mulatózásnak neszet vettek az alvégi legények, akiket talán az boszantott, hogy az nap nem telt mulatózásra és szintén összejöttek, hogy borsot törjenek az ellenséges legények orra alá. Elmentek tehát a Bacsa-körmejéjébe, ahol a mulatózókat kikeztek nótával. Amig odabent folyt a hujahozás, kint rákezdtek azt a nótát, hogy: »A felvégi legények, jaj de gyöngék szegények...« Az iddógalóknak se kellett több, beinvitáltak a gúnnyolódó Juhász Györgyöt és társait néhány botútsárra. Erre már be kellett menni, mert az alvégi legény se hagyja magát. Nosza egy perc alatt felhangzottak pufogások, porzott az ivó padlója a hempergő legényektől és nemsokára megnyitak a koponyák egy-egy bicskapengétől. A nagy harcra összefutott az egész szomszédság és szétválasztották az ellenfeleket, akiknek mulatózása közben Bacsa Sándorné halalos félelmet állt ki. Most azután a törvényszék előtt

folytatódott ez a kis pörpatvar. Nem a legények jelentették fel egymást, holmi kis testi sértésért, hanem a korcmárosné panaszolta be őket magánlágértésért. A legények nem igen tagadták a dolgot, ez nem vágott volna össze a virtussal, hanem szépen beismerték a vérekedést, amiért aztán fejenként 6—8 havi börtönrre ítélték őket. Természetesen felebbzetek, mert ez aztán már megint virtus. Hanem azért a felvégiék meg alvégiék most már alighanem kibékülnek a — csillagban.

— A helybeli áll. főgymnasium pénzbeli vagyonát és ingóságait mult hét végén vette át Balázsovits Norbert ideig. igazgató Zolnary Károly nyugd. igazgatótól. Ezen átadás és átvétel az e célra kiküldött Schartz Róbert vallás és közokt. miniszteri számtanácsos közbenjöttével ment végbe s harmadfél napig tartott.

— Korlátozott tisza hajózás. A magyar folyam és tengerhajózási részvénytársaság azt kérte a kereskedelmi minisztertől, oldja fel azon szerződéses kötelezettség alól, hogy a középső Tiszán, Szeged-Szolnok közti, Szentes és Csongrád alatt hetenként 6-szor járó hajókkal kelljen a személy és árusforgalmat fenntartania, miután ez tetemes anyagi veszteségével jár. A miniszter a kérvényt, véleményadás végett elküldte a szegedi iparkamara-hoz, mely a napokban tartott ülésében, tekintettel a társaság által hitelesen kimutatott csekély forgalomra, melynek hanyatlását azonban leginkább az utóbbi évek kedvezőtlen természetviszonyaiban látja, — a társaság kötelezettségének enyhítését hozza javaslatba. Megjegyzi ugyanis a kamara, hogy a hajójáratoknak e vonalon való teljes beszüntetése a vidék forgalmának káros visszaesését és a víziút teljes eljéjét jelentené és így oda véli módosítandónak a társulat kötelezettségét, hogy Szeged-Szolnok közt hetenként közlekedtesse a hajóit.

— Rendőri hírek. Eltűnt tanonc. Mészáros Gyula cukrasz Németh Elemér nevű tanonca f. hó 20-án reggel megsejtkött, s azóta Nyoma veszett, miután sem Szentesen sem Kunszentmártonban lakó szüleinél nem volt felfalálható. A rendőrség hova az ügyet feljelentették, elrendelte a fiú országos köröztesét. Eltűnt öregasszony. Özv. Szépe Sándorné 72 éves öregasszony életnagyságból kékkövidatot ivott. Allapota azonban nem veszélyes, mivel felgyógyulásához remény van.

Foulard-selyem-ruha 8 ft

40 krtól feljebb 14 méter! postabér és vámmentesen szállítva! Mintak postatordulatival küldetnek; nemkülönbön fekete, fehér és színes „Henneberg-selyem” 45 krtól 14 ft 65 krig méterenként.

Henneberg G. selyemgyáros (os. és kir. udvari szállító) Zürichben.

Irodalom.

A „Magyar Szó” című politikai napilap pályafutásának első havában immár meghódította az egész magyar olvasóközönséget. Szószólója ez a lap a tiszta és valódi liberáliszmus s kíméletlen ostromozója a liberalizmus köpenyébe bújó reakciónak. Bátor és sokimondó, megmondja az igazat fölfelé és lefelé egyaránt. Partoktól teljesen függetlenül áll, s irányítója egyedül a legtisztább szabadelvűség. Politikai cikkeit a legfényesebb tollú publicisták, tárcáit pedig a magyar belletrisztika kitűnősegi írják. Vidéki és külföldi tudósítókara révén gyors és megbízható értesüléseket közöl s minden közleményének az aktuális, eredetiség és érdekesség ad a napicsesű dolgok közül magasan kiemelkedő értéket. Meltányolta ezt a közönség is, mely a „Magyar Szó”-ban friss, változatos, eleven tollal megírt érdekes újságot kapott. mely új-ság külső beosztásában is lerázza magáról a rég megunt sablonok nyugtát Nagy és becses erő, munkájában buzdítja az a hatalmas közönség, mely mindjárt megindulása napján mellé szegődött. Jélül annak, hogy szavát megértette s az iclkében viszhangra talált. A „Magyar Szó” előfizetési ára egész évre 28 korona, félévre 14 korona, negyedévre 7 korona, egy

hónapra 2 korona 40 fillér. A „Magyar Szó” kiadóhivatala Budapesten. Sarkantyú utca 3. szám alatt van.

Népesedési mozgalom.

1900. évi február 17-től 24-ig.

Születtek: Krémer János, Kácz Juliánna, Török Antal, Kondor Maria, Harsányi Nagy László, Janó Maria, Mácsai Magdolna, Mácsai Franciska, Varga Lidia, Kanász István, Molnár János, Kormányi János, Tóth Gábor, Tarján Antal, Bódi Etelka, Bleier Pal, Kerestzuri Tóth István.

Házasságot kötöttek: Kálmán Balint Gombos Maria, Kocsis Imre Tarján Rozália Juliánna, Erdei Sándor István özv. Hesler Györgynével, Habranyi Jozsef Insuperger Veronikával, Török Antal Czako Mariával, Piti Ferenc István Remszó Mariával, Borbás János Szabó Mariával, Gyarmati Balint Czako Eszterrel, Gránicz Jozsef Gál Katalinnal, Pap Árgád Kecskeméti Ilona Irénnel.

Lapfoglalónos és felelős szerkesztő: Dr. MATEFFY FERENC
Társ-szerkesztő: BÁNPALVI LAJOS.

MEGHIVÁS.

A „Csany és Vidéke ker. hiteleszövetkezet”-nek f. évi március hó 11 én délelőtt 10 óraker tartandó rendes közgyűlése.

TÁRGYSOROSZAT:

1. A lefolyt üzletéről jelentés, a mérleg előterjesztése és jóváhagyása.
2. Egy igazgatósági tag választása.
3. Jelentés a felügyelő bizottságról, esetleg a felügyelő bizottság választása.
4. Indítványok.

Megjegyzés: A tagok által teendő indítványok a közgyűlés napját megelőző 8 nappal, az igazgatóság-hoz írásban benyújtandók, különben azok tanácskozás tárgyatcsak a következő közgyűlésen képezhetik.

Az igazgatóság.

Árverési hirdmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírre teszi, hogy a szentesi kir. járásbíróság 1899. évi V. 1032. számú végzése következtében Dr. Purjesz János ügyvéd által képviselt Steinbach s társa javára Praznovszky Albert szentesi lakos ellen 254 kor. 62 fil. s jár. erejéig 1899. évi nov. hó 30-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 647 koronára becsült következő ingóságok u. m. borok s más ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szentesi kir. bíróság 1899-ik évi V. 1032/2 számú végzése folytán 254 kor. 62 fil. tőkekövetelés és ennek 1899. évi június hó 12 napjától járó 5 százalékos kamatai, egyharmad százalékos váltó díj és eddig összesen 44 korona 40 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Szentesen, végrehajtást szenvedett lakásan leendő eszközésére 1900. évi március hó 3-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előrverendő ingóságok mások is le és felülfoglaltattak és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szentesen, 1900. évi febr. hó 18 napján.

VEGH SÁNDOR,
kir. bírósági végreh.

1670/1899. végrh. sz.

Árverési hirdmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírre teszi, hogy a szentesi kir. járásbíróság 1899. évi V. 841. számú végzése következtében Dr. Csató Kálmán ügyvéd által képviselt Nagyszabani földhitelezési javára Br. Maasburg Sándor fabiani lakos ellen 2137 kor. 80 fillér s jár. erejéig 1899. évi október hó 9 én foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 3930 koronára becsült lovak, juhok s más tárgyakból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szentesi kir. járásbíróság 1899-ik évi V. 841.2 számú végzése folytán 2137 kor. 80 fil. tőkekövetelés, ennek 1899. évi april. hó 1 napjától járó 6 százalékos kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 163 kor. 74 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Fabian Sebestyénen végrehajtást szenvedett lakásan leendő eszközésére 1900. évi március hó 3. napjának d. u. 3. órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. é. LX. t. c. 107. és 108 §-a értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérnek, becsáron alul el is fognak adatni.

Amennyiben az előrverendő ingóságok mások is le és felülfoglaltattak s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szentesen, 1900. február 17. napján

VEGH SÁNDOR,
kir. j. bírósági végrehajtó.

40
g. 1900

Hirdmény.

Szentes város szolgálatában álló rendőrök, szolgák, alkaimazottak és tűzoltók részére az 1900. évre szükséges ruházat és lábbeli biztosítására azonnal zárt ajánlati verseny hirdettek.

A szükséglet:

- 11 posztó köpönyeg vászon béléssel.
- 21 téli zubbony báránnybőr béléssel,
- 8 téli mente báránnybőr béles és prémnel,
- 27 téli posztó nadrág flannel béléssel.

- 8 tavaszi dolmány vászon béléssel,
- 29 tavaszi posztónadrág.
- 26 öltözet vitorlavászon ruha.
- 45 miczi sapka.
- 46 nyakkravaló.
- 23 karszalag.
- 24 magyar kalap.
- 2 kardoajt.
- 47 pár téli csizma.
- 47 pár nyári csizma.

Felhivatnak mindazon iparosok, akik ezen vállalatot elnyerni óhajtják, hogy lepecsételt borítékba zárt és 1 koronás bélyegű írásos ajánlataikat a posztó, zsinór, vászon, flannel, bőrzet, gomb, szalag, bőr és talp minták kapcsán hozzám a f. évi március hó 14. napjának d. e. 12 órájáig adják be.

Az ajánlathoz az ajánlati összeg 10%-a készpénzben, vagy elfogadható magyar érték papírban csatolandó.

A kitűzött időn túl beadandó ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak. Közelebbi feltételek alulírott nálá hivatalos órák alatt betekinthezők.

Szentes 1900 március 1.

Novobáczki Gyöző,
gazd. tanácsnok.